

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LV (49)

Štev. (Nº) 24

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

27 de junio - 27. junija 1996

Ob peti obletnici razglasitve neodvisnosti Republike Slovenije

Komaj pet let že mineva od tistega nepozabnega dne, ko smo Slovenci kot po čudežu dobili svojo državo, po kateri so naši predniki hrepeneli stoletja. Šele z njo smo dobili možnost, da si končno sami izbiramo postavo in svojo bodočnost.

Prav je, da se ob teh slovenskih trenutkih spomnimo naših prednikov in njihovih prizadevanj, da je slovenski narod kljub politični podrejenosti imel časih primerno razvito gospodarstvo, šolstvo, kulturo, znanost in vse pomembne institucije, tako da stopamo tudi v politično sedanost Evrope kot sodoben evropski narod z dobro razvitim gospodarstvom in bogato kulturno tradicijo. Po splošnem prepričanju je prav visok kulturni nivo ohranil slovenski narod na tako občutljivem mestu med velikimi narodi Evrope.

Prav je, da se spomnimo vseh žrtev za našo svobodo in našo državo skozi vsa obdobja naše zgodovine do današnjih dni.

Prav je, da se s hvaležnostjo spomnimo naših tedanjih političnih voditeljev, ki so nas s svojo naravnost junaško držo hrabрили in s svojo modrostjo in spretnostjo ubranili komaj nekaj dni staro državo.

Z veliko hvaležnostjo se spominjamo naših številnih prijateljev po svetu, ki so nas razumeli in nam pomagali v tako kritičnem obdobju naše poti v samostojnost. Doumeli smo besede našega pesnika, ki pravi „Gorje mu, kdor v nesreči biva sam“.

Ob izjemnem angažiranju mnogih smo pričakali mednarodno priznanje, ki je prišlo 15. januarja 1992. Tudi Argentina je priznala Slovenijo že 16. januarja 1992, za kar imajo veliko zaslug naši rojaki v Argentini. Sledil je sprejem v mnoge mednarodne institucije in asociacije. Omenimo le sprejem v Združene narode maja 1992, maja 1993 je Slovenija

postala članica Sveta Evrope, maja 1994 je podpisala osnovni dokument o Partnerstvu za mir, junija 1995 je pristopila k EFTA, oktobra 1995 k CEFTA, 10. junija 1996 pa je Slovenija po dolgotrajnih pogajanjih in zapletih s sosednjo Italijo podpisala spo-razum o pridruženem članstvu v Evropski zvezi in hkrati vložila vlogo za polnopravno članstvo.

Slovenija je danes najuspešnejša država v prehodu v tržno gospodarstvo, ima blizu 5 odstotno gospodarsko rast, preko 9300 USA dolarjev BDP, dobro razvito znanstveno, umetniško in kulturno dejavnost z živahnimi mednarodnimi stiki na vseh področjih.

Vsi, ki nam je naša mlada država draga in smo za njen napredek in ugled bolj ali manj tudi neposredno odgovorni, imamo veliko razlogov za veselje, čeprav je še marsikaj nedorečenega za preteklost in prihodnost, tudi v odnosih do rojakov, ki živijo po svetu. Veselimo se, da je danes Slovenija demokratična država, da je izbrala pot, ki se zdi edina prava, to je pot v Združeno Evropo, ki prinaša varnost, razvoj in perspektivo vsem, upajmo tudi majhnim narodom. Prav gotovo bo treba sodobnim problemom in dilemam posvetiti vso pozornost. Pri tem še naprej resno računamo tudi na sodelovanje in pomoč naših rojakov po svetu.

Prav se mi zdi, da v teh prazničnih dneh vsaj za nekaj trenutkov odložimo svoje težave in si iskreno, sproščeno, veselo in tudi bolj samozavestno, kot smo vajeni, verujoči pa tudi polni zaupanja v božjo Previdnost, proslavimo naš praznik v duhu velikega Prešerna, ki je že davno zapisal še vedno veljavno voščilo: „Bog našo nam deželo, Bog živi ves slovenski svet; brate vse, kar nas je, sinov sloveče matere!“

Janez Žgajnar

veleposlanik Republike Slovenije v Argentini
Buenos Aires, 23. junija 1996

Peterle odstopa iz častnega odbora

Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle je v ponedeljek, 24. junija, pisal pismo predsedniku države in predsedniku častnega odbora za pripravo proslave ob peti obletnici slovenske samostojnosti Milanu Kučanu, v katerem se mu je zahvalil za povabilo na srečanje častnega odbora in gradivo, iz katerega je razvidno, da utemeljene kritične pripombe na izhodišča proslava niso bile upoštevane.

„V izhodišču »Kons 5« vidim etično vprašljiv odnos do vseh, ki so se borili za samostojnost Slovenije. Relativizma polna

soodvisnost zlata in gnoja je mogoče uporabna v kakem drugem kontekstu, nikakor pa ne ob dnevu državnosti.“

„Prosim Vas,“ nadaljuje Lojze Peterle, „za razumevanje pri moji odločitvi, da se odpovem častnem odboru, ker nikakor ne želim ytisa, da sem kakorkoli potrjeval nekaj, kar nasprotuje duhu slovenske svobode.“

„Pozdravljam Vas z iskrenimi čestitkami k dnevu slovenske državnosti,“ končuje svoje pismo predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle.

ZGODILO SE JE V SLOVENIJI

Začelo se je letošnje spomladansko maturitetno obdobje, ki se bo končalo v soboto, 29. junija. Letos k maturi prvič pristopa 8366 dijakov 116 slovenskih srednjih šol, kar je 10 odstotka več kot lani. Dijaki bodo maturitetna spričevala prejeli 22. julija, jesenski maturitetni rok pa bo med 2. in 7. septembrom.

Predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek se je 14. junija pred srečanjem s predsednikom nove italijanske vlade Romanom Prodiem v Kopru sešel s predstavniki italijanske manjšine v Sloveniji in zamejskimi Slovenci. Premier Drnovšek je povedal, da se bosta vladi Italije in Slovenije zdaj, ko je meddržavni spor zglašen, bolj intenzivno lotili reševanja manjšinskega vprašanja, je poročal Radio Koper. Predstavniki slovenske manjšine v Italiji so ga opozorili na nerešeno vprašanje globalnega zaščitnega zakona.

Sestanek med italijanskim premierom Prodiem in predsednikom slovenske vlade dr. Drnovškom bo ustvaril novo ozračje med državama in spodbudil razvoj medsebojnih odnosov. Predsednika vlad sta obravnavala gospodarsko sodelovanje med državama s področja financiranja premnogi objektov cestne in železnizke povezave, enostavnejše prehajanje italijansko slovenske meje (z osebnimi izkaznicami), kakor tudi vprašanje z vračanjem premoženja ezulum.

Ustavno sodišče Slovenije je 20. junija izdalo odločbo, ki se nanaša na zahteve 35 poslancev Državnega sveta in Socialdemokratske stranke o razpisu zakonodajnega referenduma za volitve v Državni zbor. Ustavno sodišče je odločilo, da se hkrati izvedejo vsi trije referendum na isti dan, vendar vsak posebej, za vsak referendum se izdela posebna glasovnica, ki vsebuje vprašanja, navodila, kako se glasuje in besedi „ZA“ in „PROTI“. Volilec se lahko udeleži enega ali več referendumov. Za vsak referendum posebej se ugotovi število volilcev, ki so glasovali „ZA“ in število volilcev, ki so glasovali „PROTI“. Ker pa se lahko zgodi, da ob hkratni izvedbi več referendumov z nasprotujočimi se predlogi pride do položaja, da uspe več referendumov, bo Državni zbor zavezoval tisti izmed uspešnih referendumov, ki bo v celotnem številu volilcev imel največjo podporo. Za tako odločitev je glasovalo 5 ustavnih sodnikov: predsednik Tone Jerovšek, Peter Jambreč, Lovro Ptur, Franc Testen in Boštjan M. Zupančič. Proti pa so bili: Matvez Krivic, Janez Snoj, Janez Šinkovec in Lojze Udej. Po odločitvi Ustavnega sodišča mora Državni zbor razpisati referendume, še enkrat naj povemo, na isti dan, najkasneje 30 dni po zadnji vloženi zahtevi, ta pa je bila Janševa in sicer 23. maja. Državni zbor bi moral torej razpisati referendume najkasneje do sobote, razen če so v zahtevah nejasno izražena vprašanja, zahteva lahko tudi dodatno obrazložitev ali če bi bila vprašanja v neskladju z ustavo. Če teh zadržkov ni, bi šli volilci na referendume po najprej 30 oz. najkasneje 45 dneh po razpisu referenduma. Po naših podatkih bi

to bilo v nedeljo, 28. julija ali v nedeljo, 4. avgusta letos.

V Bosni in Hercegovini so uradno odprli slovensko veleposlaništvo. Na otvoritvi v Sarajevu, ki ga je odprl glavni tajnik slovenske vlade Bandelj, so sodelovali predstavniki BiH in Sarajeva. To je tretje veleposlaništvo, ki ga je Slovenija odprla na področju bivše Jugoslavije, po Hrvaški in Makedoniji.

Na razširjeni seji sveta Zahodnoevropske zveze so 19. junija odprli vlogo Slovenije za pridruženo članstvo. Doslej slovenska prizadevanja niso bila uspešna, saj so pri WEU sklenili, da je potrebno prej podpisati pridružitveni sporazum z EZ. Slovenija naj bi si omogočila, da sodeluje na vseh sestankih organov WEU in v odločanju, še pomembnejše pa je njeno možno sodelovanje pri različnih aktivnostih te zveze.

Za 4,4 odstotkov se je povečala zadnja aprilska uradno znana povprečna plača zaposlenih v Sloveniji, kar pomeni, da bodo za toliko ob koncu tega meseca višje pokojnine in druga denarna nadomestila. Po uskladitvi bo najnižja pokojnina v Sloveniji znašala 17.572 SIT, za polno delavno dobo — najnižja 42.679 SIT, najvišja pa 206.711 SIT.

Na generalnem konzulatu Republike Slovenije v Trstu se je predsednica odbora za mednarodne odnose državnega zbora Mihaela Logar sestala s predstavniki različnih komponent slovenske manjšine v Italiji z namenom, da se seznani z morebitnimi stališči in pripombami k resoluciji o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih dejavnikov. Omenjeno resolucijo naj bi v kratkem uvrstili na dnevni red zasedanja državnega zbora.

V gostišču Firšt v Logarski dolini je 16. junija slovenski predsednik Milan Kučan odprl stalno razstavo o arheoloških najdbah v Potočki zijalki, s katero naj bi po njegovih besedah popravili dolg, ki ga ima Slovenija do celovitega proučevanja in zapisovanja zgodovine na tleh, ki jih že dobro tisočletje poseljujejo Slovenci. V jami Potočka zijalka nad Solčavo je leta 1928 prof. Brodar našel bogate ostanke in orodje človeka, ki je tam prebival med zadnjo ledeno dobo.

Sloveniji je na pogajanjih o pridruženem članstvu v Evropski zvezi (EZ) na področju prometa uspelo zagotoviti pravno kontinuiteto iz leta 1993 sklenjenega sporazuma o transportu, ki velja do leta 2003.

Na šesti konferenci evropskih ministrov, pristojnih za migracije, ki je potekala med 16. in 18. junijem v Varšavi, je pod vodstvom ministra za notranje zadeve Andreja Štera sodelovala tudi slovenska delegacija. Šter je v svojem referatu med drugim poudaril, da je Slovenija tranzitno območje vse močnejše ekonomskih in dru-

(Nad. na 2. str.)

ZGODILO SE JE V SLOVENIJI

(Nad. s 1. str.)

gih migracijskih tokov ter da poleg tega postaja tudi ciljna država za begunce in ekonomske migrante iz držav nekdanje Jugoslavije.

Člani izvršilnega odbora SKD so sklenili, da bo izredni kongres stranke, na katerem naj bi med drugim uredili nekatera notranja kadrovska vprašanja, predvidoma konec julija.

Varuh človekovih pravic Ivan Bizjak je 19. junija predsedniku parlamenta Jožetu Školcu predal prvo letno poročilo, v katerem povzema svoje delo, ugotovitve o stopnji spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter o pravni varnosti državljanov v Sloveniji.

Na obrambnem ministrstvu je potekal delovni pogovor med slovensko in ameriško delegacijo. Sestanek sta odprla obrambni minister Jelko Kacin in pomočnik ameriškega obrambnega sekretarja Franklin Kramer, vodil pa ga je državni sekretar Gorazd Vidrih. Delovni skupini sta si izmenjali stališča o širitvi pakta Nato, novih evropskih varnostnih izzivih ter razvoju programa Partnerstvo za mir. Ameriškega diplomata Kramerja je sprejel tudi premier Drnovšek. Sogovornika sta ocenila odnose med Slovenijo in ZDA na obrambnem kot na drugih področjih. Drnovšek je poudaril odločenost Slovenije, da nadaljuje z vključevanjem v zahodne integracije in se zavzel za okrepitev sodelovanja z ZDA.

Minister za znanost in tehnologijo Andrej Umek je isti dan v Narodni galeriji slovesno podelil letošnja priznanja „ambasadorja Republike Slovenije v znanosti“ štirim v svetu priznanim in uspešnim Slovincem. Priznanja so prejeli dr. Ivan Turk, prof. dr. Boris Paternu, prof. dr. Janez Levčev in dr. Ciril Rozman.

Prvak Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle, ki je bil tudi predsednik

osamosvojitvene vlade, je poslal posebno pismo več tujim politikom, med njimi nekdanjemu nemškemu kanclerju Helmutu Kohlu, Aloisu Mocku, Edvardu Buseku, Hansu van den Broeku in drugim. V njem je zapisal, da se ob 5. obletnici slovenske državnosti s hvaležnostjo spominja njihove pozornosti do Slovenije na njeni poti v samostojnost in do mednarodnega priznanja.

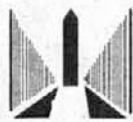
Na predvečer praznika dneva slovenske državnosti, je bila 24. junija v Cankarjevem domu slovesna akademija, ki se jo je udeležila večina slovenskih politikov in tujih diplomatov. Slavnostni govornik je bil premier dr. Janez Drnovšek, ki je med drugim dejal, da je Slovincem v tretjem poskusu uspelo vzpostaviti povsem svojo državo. Čeprav smo Slovenci težko zadovoljni sami s sabo, pa se lahko ob takšnih trenutkih lahko s ponosom in mirno ozremo na prehojeno pot v zadnjih petih letih. Mlado državo smo uspeli mednarodno uveljaviti in ji najti prostor pod soncem. Preizkušenj za Slovenijo pa še ni konec, je med drugim dejal dr. Drnovšek.

Slovenski krščanski demokrati so v torek, 25. junija zvečer pripravili praznovanje dneva državnosti in tradicionalno kresovanje na Bonovcu pri Medvodah. Slavnostni govornik je bil podpredsednik državnega zbora in član vodstva stranke Miroslav Mozetič. Člani strank slovenske pomlad pa so zvečer pripravili kresovanje na Jancach.

Pred petimi leti, 20. junija 1991, je začela z delovanjem Slovenska tiskovna agencija STA, prva nacionalna tiskovna agencija v slovenski zgodovini. STA je članica Evropskega združenja tiskovnih agencij in ima sklenjeno vrsto sporazumov z nacionalnimi tiskovnimi agencijami o izmenjavi serviso.

Nas tednik Svobodna Slovenija z veseljem objavlja poročila, ki nam jih tedensko in zastoj nudi STA, za kar ji gre iskrena hvala.

(po STA)

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Antonio Mizerit

Po vsem svetu je znan izrek, da se zgodovina ponavlja. Kar pa se Argentine tiče, bi lahko trdili, da se tudi politika ponavlja. Že od samega nastopa sedanje vlade je veljavno, da Menem in njegova stranka dejansko nimata prave opozicije; in še, da se najhujši politični problemi pojavljajo v stranki sami, in v osrčju vlade. Če ne bi bilo teh notranjih spopadov, bi bila pot menemizma mnogo lažja in morda tudi njegovi volilni uspehi v prestolnem mestu lepši.

BOJ MINISTROV

Ni prvič, da se tudi iz inozemstva čujejo glasovi, ki svarijo pred dejstvom razkladnosti v vladi. Politična nestabilnost namreč izredno negativno vpliva na tuje investicije, pa naj bodo to produktivne in dolgoročne, ali pa tiste, ki prihajajo in odhajajo v skladnosti z delovanjem buenosai-reške borze. Pri teh spopadih sodeluje gospodarski minister Cavallo, najbolj polemična osebnost v vladi.

Običajno pade obtožba, da te spopade povzroča Cavallo. Je namreč človek, ki je zelo ljubosumen kar se oblasti tiče, je pa tudi res, da ima dejansko od vsega začetka delovanja toliko nasprotnikov, in toliko funkcionarjev, ki poželjivo gledajo njegov stolček, da imajo ministrove skrbi precej realne podlage. A v zadnjem spopadu, ki še vedno pretresa vlado, ni on začel. Celotna afera ima izvor v nekem osnutku, ki ga je predložil pravosodni minister dr. Rodolfo Barra. Po tem osnutku naj bi država enostavno plačala vse tožbe, ki jih je izgubila na raznih sodnih postopkih.

Problem sodnih postopkov proti državi v Argentini je svojevrsten. Državo tožiti je bilo svojčas kar v modi. Še več, razni strokovnjaki so trdili, da je področje tožb proti državi zadobilo kategorijo prave „industrije“. Zaradi strašnega kaosa, ki je vladal v vseh državnih strukturah, in izredne korupcije v državnih in sodnih organih, se je mnogokrat dogajalo, da so bile take sodbje kaj koristnosne. Milijoni in milijoni so šli v roke in žepe tožiteljev, advokatov in verjetno tudi sodnikov, predno se je vsa stvar vsaj nekoliko pomirila, in spravila na bolj resen tir. To pa seveda ne pomeni, da velik del teh tožb ne bi bil upravičen, in bi jim ne pripadala zahtevana odškodnina.

Med tožbe proti državi spada tudi problem upokoјencev. Mnogi so prejeli minimalne pokojnine, ko bi jim, po zakonu, pripadalo mnogo več denarja. Potem ko so zaman zahtevali, naj se jim plača, kar jim pripada, so proti državi naperili tožbo. Po raznih sodnijskih postopkih so prišli do končne razsodbe, po kateri bi morali prejeti zahtevane vsote. Ta položaj je prišel do viška prav v trenutku, ko Cavallo vodi celoten razvoj stabilizacije in zakona konvertibilnosti. Po njegovi trditvi bi plačevanje teh dolgov postavilo v nevarnost celotno stabilizacijo, zato je po raznih postopkih „zamrznil“ te tožbe in plačevanje dolga.

A tudi ni vse tako enostavno, kot je primer upokoјencev, katerim država skupno dolguje 2.500 milijonov dolarjev. So primeri, kot podjetnika Cantosa iz Santiagó del Estero, ki mu po sodnijski razsodbi pripada kar 3.000 milijonov dolarjev, čeprav on sam trdi, da si ne more razložiti, zakaj tako visoka številka, saj njemu svojčas zaplenjena imovina ne znaša niti stotine te vsote.

Ko je nastala polemika med ministrom Barro in Cavallom, je predsednik hitro po-

segel vmes. Uspelo mu je spopad vsaj začasno umiriti. Bil je to kaj potreben mir. Po eni strani, zaradi volitev, ki bodo to nedeljo v prestolnici; po drugi pa, ker je spopad celo v mednarodnih finančnih krogih zbudil nemir, ker ta „sodnijski dolg“ znaša skupno 16.000 milijonov dolarjev, vsota, ki bi bila lahko res usodna za ves nadaljnji gospodarski razvoj v državi.

BOJ KANDIDATOV

Zanimivo je, da se je ta afera razgorela skoraj neposredno pred volitvami v mestu Buenos Airesu. Prebivalstvo prestolnice bo to nedeljo, prvič v zgodovini, volilo svojega župana. Doslej ga je vedno imenoval predsednik države, in tako je bilo že skoraj običajno, neke vrste tradicija, da je v mestnem volilnem okrožju zmagala ena stranka (radikali), župan pa je bil oseba druge stranke (peronisti).

Po vsej tradiciji, in kot kažejo razne ankete, bo v nedeljo zmagal radikal De la Rúa. Pravzaprav se bodo volilci odločili za njegovo osebo, ne za radikalno stranko, ki je v očeh meščanov zadnje čase precej nazadovala. To je razvidno tudi iz dejstva, da domala v vseh anketah pri volitvah za ustavodajno skupščino prednjači kandidatinja Solidarne fronte senatorica Graciela Fernández Meijide, na drugem mestu pa je peronistični kandidat podpredsednik Ruckauf; radikali zavzemajo na tem področju komaj tretje mesto.

Da je bil volilni boj res krvav, pričajo tudi spopadi, obtožbe, napadi med posameznimi kandidati in strankami. Tako so brskali po preteklosti, skušali najti neke senčne strani kandidatov in tudi strank, pa pravzaprav vse to vrvenje in rovarjenje ni rodilo pravega uspeha. Dejansko se od vsega začetka volilni položaj kandidatov ni dosti spremenil. Razvidno je, da končno bolj vpliva osebnost posameznega kandidata, kot nekatere druge okoliščine. Da so bile v volilno kampanjo vložene ogromne vsote denarja, zlasti z vladne strani, tega ni treba še posebej omenjati. Volilna propaganda je bila res poplava besed in slik, a pravega volilnega vzdušja med ljudstvom ni bilo zaznati; raje neke vrste otopelost, češ, vse to dejansko ne bo nič spremenilo težkega položaja recezije, brezposelnosti in drugih socialnih težav.

Seveda tudi volilna kampanja, z vsem svojim zagoňom, ni mogla prikriti drugih težav, ki jih trenutno preživlja argentinska družba. Zato so se prve strani dnevnikov polnile z novicami sodnijskih preiskav v zvezi z afero o pogodbah med Državno banko in DGI pa podjetjem IBM. Na dan je prišla tudi zadeva izvažanja zlata, katere odtlenki so povzročili že dvojen napad na državne tožilce, ki raziskujejo vso stvar. Kaže, da gre tu za pravo mafijo. Odkrili so celo, da je ena izmed družb, ki je zapletena v izvažanje zlata, prav tako zadolžena pri aferi z izvažanjem orožja v Ekvador in na Hrvaško.

Na političnem področju pa volitve v prestolnici niso mogle zatirati trenj, ki se že porajajo spričo prihodnjih predsedniških volitev, ki bodo leta 1999. Čeprav o Menemovih tihih sanjah, da bi lahko ponovno kandidiral, še ni izrečena zadnja beseda, se jasno kaže dva tekmeča: buenosaireski guverner Duhalde in pa bivši guverner province Tucumán, Ramón Ortega. Vsak njun korak, vsak sporazum, vsak sestanek je treba gledati v luči spopada, ki se bo končno odločil na notranjih volitvah v peronistični stranki. A do tega je še daleč.

Informacije Social-demokratske stranke

Večina medijev še vedno v rokah naslednice Komunistične partije

Šest let po prvih večstrankarskih volitvah je stanje na področju slovenskih medijev skoraj nespremenjeno. Združena lista (ZL) in Liberalna demokracija Slovenije (LDS), ki sta naslednici nekdanje Komunistične stranke oziroma Socialistične mladine, obvladujeta kar štiri od petih slovenskih tednikov.

ZL popolnoma obvladuje Dnevnik (približno 60.000 bralcev) in Republiko (približno 5.000 bralcev), prevladujoč vpliv pa ima tudi v Večeru (približno 55.000 bralcev). Največji slovenski dnevnik Delo (približno 80.000 bralcev) si je, po odhodu skupine kritičnih časnikarjev, ki je ustanovilo revijo Mag in po zamenjavi odgovornega urednika Tita Dobrška, podredila LDS, ki pa si vpliv deli z ZL. Edini dnevnik, ki ni pod neposredno kontrolo komunistov, je Slovenec (približno 10.000 bralcev). Slovenec, ki je pod popolno kontrolo Slovenskih krščanskih demokratov, pa zaradi nizke naklade in finančnih težav nima skoraj nikakršnega vpliva na javno mnenje.

Opozicijska SDS in Slovenska ljudska stranka (SLS) lahko samo moledujeta za prisotnost časnikarjev dnevnikov na njihovih tiskovnih konferencah, vendar se mnogokrat zgodi, da uredniki odločijo, da se najpomembnejše vesti z njihovih tiskovnih konferenc sploh ne objavijo. V takšnih po-

gojih je enakopraven dostop do medijskega prostora tik pred letošnjimi parlamentarnimi volitvami pod velikim vprašajem.

Predsednik republike ne spoštuje uradnih odredb

V glavnem mestu Slovenije je že dalj časa precej polemično razpravljanje o odstranitvi spomenikov komunističnih voditeljev nekdanjega režima. Predstavniki ZL (nekdanji komunisti), LDS in borci, ki so odločno proti odstranitvi, so celo začeli zbirati podpise za referendum, na katerem bi Ljubljancani odločili o tem vprašanju. Odredba, ki jo je skladno z zakonom razpisal ljubljanski župan dr. Dimitrij Rupel (LDS), določa mesto ter način zbiranja podpisov, vendar je pobudniki referenduma niso spoštovali. Podpise, ki jih je po zakonu potrebno overiti pred uradno osebo, so zbirali na različnih prireditvah in na stojnicah, le nekaj sto od potrebnih 17.000 podpisov pa je bilo zbranih na v županovi odredbi določenem mestu.

Pobudo je podpisal celo predsednik države Milan Kučan in pri tem tudi sam kršil omejeno odločbo, saj podpisanega obrazca ni overil pred uradno osebo. SDS je zato nanj naslovila javno vprašanje, kako to, da podpira tako očitno kršitev veljavnih zakonov in odredb. SDS je vprašala tudi ljubljanskega župana, kaj bo ukrenil zaradi navedenih kršitev.

„NA NAS GLEDAJO KOT NA ZAMORČKE“

JOŽE BERNIK, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa

Jože Bernik, pravnik in ekonomist, živi v Ameriki že petdeset let. Iz Slovenije je odšel malo pred koncem druge svetovne vojne, ko je bilo jasno, da jo bo preplaval komunizem. Trideset let je bil zaposlen pri neki ameriški multinacionalki. Zdaj je upokojen in je predsednik Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) — organizacije, ki povezuje vse Slovence po svetu. Z njim smo se pogovarjali o nedavnem zasedanju glavnega odbora SSK v Ankaranu ter o njegovem osebnem videnju sedanjega političnega položaja.

Kam bi med drugimi slovenskimi skupnostmi v tujini umestili Svetovni slovenski kongres?

V tujini je nešteto slovenskih organizacij, ki se ukvarjajo s kulturnimi, cerkvenimi, športnimi in narodnimi dejavnostmi. SSK pa je nova organizacija. Ustanovljen je bil pred petimi leti, na dan slovenske osamosvojitve, zato je zelo pomembno, kam kongres postaviti. Smo civilna ter za Slovence po svetu in doma povezovalna, ne pa tudi krovna organizacija. Ne gre za elitiščno organizacijo, ampak povezujemo vse razmišljujoče, delovne in prodorne ljudi, ki želijo tudi druga društva spodbuditi k različnim akcijam. Za zgled smo si vzeli podobne organizacije po svetu, med temi najbolj znani Judovski svetovni kongres, ki je nastal pred mnogimi desetletji in ima tudi največ denarja. Čeprav smo ne-strankarski, ne morem reči, da smo nepolitični, saj politiko razumemo kot delo za skupni blagor naroda in države. V kongresu so ljudje različnih političnih pripadnosti, zato imamo z zamisljo o samostojnosti in neodvisnosti kar nekaj težav. Preden sem postal predsednik, so kongres vodili ljudje drugačne mišljenjske smeri. Zdaj pa so nas ožigosali kot desničarsko organizacijo, zaradi česar je naše delo dobilo negativen prizvok, slovenska družba pa ima do nas velikokrat odklonilno stališče.

Kljub temu drži, da ste usmerjeni bolj na desno kot levo?

Ne želimo biti usmerjeni ne levo ne desno. Po naših programih in razmišljanju smo uravnovešeni, saj želimo vse Slovence povezovati, ne da bi pri tem prisegali na kakršne koli „svete krave“. Za označevanja desničarstva najpogosteje pride pri vprašanju preteklosti. Nekateri še vedno vztrajajo pri tem, da se preteklost sprejme po šabloni, ki je bila določena v nedemokratskem režimu. Po našem mnenju pa je treba objektivno raziskati različna dejstva preteklosti. Na žalost je videti, da je celotno ravnanje sedanje oblasti priseganje na neko državno religijo, ki bi jo morali sprejeti vsi. George Orwell je nekoč zapisal, da tisti, ki nadzoruje preteklost, nadzoruje tudi prihodnost. V Sloveniji je še vedno tako, da te takoj ožigosajo za desničarja, če oporekaš temu, kar so zapisali režimski zgodovinarji.

Ali je SSK sploh potrebna? Prave moči gotovo nima.

Mnogi menijo, da je kongres močna in finančno dobro podprta organizacija. V resnici gre za mednarodno, mlado organizacijo, ki ima premalo denarja in premalo mladih, razmišljujočih ljudi. Vse naše delo je zastojno. Vse vožnje si plačamo sami, celo naš tajnik dela brezplačno. Država nam daje malo denarja. Letos smo dobili tri milijone tolarjev, od tega sta dva namenjena slovenskemu delovanju kongresa. Na žalost v Sloveniji ni mogoče dobiti ljudi, ki bi delali prostovoljno tako kot v drugih demokratskih državah. Od tu vse težave...

Koliko Slovencev po rodu je še vedno brez državljanstva?

Prva skupina so ljudje, ki so se odpovedali jugoslovanskemu državljanstvu, ker niso želeli biti državljani nedemokratske in totalitarne države. Druga skupina so tisti, ki bi državljanstvo lahko dobili po starših, pa jih to ne zanima. Tretja skupina pa so takšni, ki državljanstva ne morejo dobiti zaradi birokratskih razlogov. Koliko je vseh, je težko reči.

Govori se o številki 360.000.

Res se govori o takšni številki, čeprav po mojem mnenju lahko pomeni le število vseh, ki se še čutijo Slovence. Je pa ta številka potegnena iz zraka, saj do zdaj ni bila narejena še nobena resna analiza.

Verjetno vam je znano, da je Zmago Jelinčič v parlamentarno proceduro vložil predlog zakona o odpravi dvojnega državljanstva. Predlog je za Slovence po svetu, milo rečeno, neugoden, saj bi se morali enemu državljanstvu odpovedati.

Nekatere države dvojno državljanstvo dovoljujejo, na primer Argentina ali Združene države Amerike, medtem ko Nemčija ali Avstrija ne. Osebnost se mi zdi neumno, da bi se moral odpovedati slovenskemu državljanstvu, če pa mi Amerika dovoljuje dve državljanstvi. Po mojem gre pri omejenem zakonu za tipično slovensko „skritost“. Če bi nas bilo dvajset, in ne dva milijona, gotovo ne bi tako dlakocepili. Podobno se nam je zgodilo že z zakonom o državljanstvu. Namesto da bi vsem Slovincem po svetu brez velikih birokratskih zapletov omogočili pridobitev državljanstva, smo celotno zadevo zapletli do neskončnosti.

Gre torej za diskriminacijo do Slovencev po svetu.

Seveda. Slovinci po svetu smo v domovini dobrodošli le na idealističen način, v praksi pa ne. Na nas gledajo kot na zamorčke.

SSK je bil pobudnik za pripravo predloga zakona o statusu Slovencev brez državljanstva. Kdo bi po tem zakonu dobil status Slovence in kaj ta status prinaša?

Sprejetje tega zakona za Slovence brez slovenskega državljanstva omogoča 5. člen slovenske ustave. Gre predvsem za potomce preteklih in naslednjih generacij Slovencev (v Ameriki raste že četrta ali peta generacija). Po predlogu naj bi bili priznani, tudi ko pridejo v domovino, kot Slovinci; zavezali naj bi se za pomoč slovenski državi in imeli nekatere ugodnosti v Sloveniji. Pri sprejetju zakona o posebnih pravicah in ugodnostih ne gre toliko za močan praktičen pomen kot za psihološkega; gre preprosto za neko zavezanost slovenstvu, na temelju katere se lahko nato od njih pričakuje podpora, če bi bila potrebna. Po tem zakonu naj bi bila potrebna. Po tem zakonu bi za Slovence veljal potomec osebe slovenske narodnosti do tretjega kolena v ravni črti (do pravnika), statusa in pravic na podlagi tega zakona pa naj ne bi dobila oseba, ki ne obvlada slovenskega jezika. Pravice pa naj bi bile med drugim vstop v Slovenijo brez vizuma, če država, iz katere oseba izhaja, s Slovenijo nima prodisanega sporazuma, izenačenost z državljani RS pri plačevanju turistične in druge ponudbe v Sloveniji, izenačenost pri kandidiranju za štipendije, pravica do statusa rednega člana SAZU, pravica do aktivne in pasivne volilne pravice v državni zbor RS ter pravica do nakupa zemljišč in nepremičnin.

Skratka, da ne bi bili obravnavani kot tujci.

Seveda. Po mojem mnenju bi morala država narediti več, da bi v svoj novi razvojni koncept pritegnila tako intelektualne kot finančne potenciale Slovencev po sve-

tu. To bo težko, dokler bodo v matični domovini obravnavani enako kot drugi tujci. Prav zato tudi predlagamo, da bi v okviru urada za tujce ustanovili najprej nekakšen posvetovalni, nato pa tudi informacijski organ, ki bi spremljal problematiko Slovencev po svetu. Danes namreč ni ustanove, ki bi Slovincem po svetu z idejami pomagala ohranjati slovensko identiteto.

Največjo oviro predlagani zakon postavlja tretji generaciji Slovencev, ki večinoma ne zna govoriti slovensko...

Zakon zahteva takšno znanje slovenščine, da si sposoben poslovati slovensko. Ne vemo pa, kaj to pomeni. Ali to pomeni, da mora govoriti in pisati stoodstotno pravilno? Če je tako, potem ta zakon večini ne bo koristil. Ne bi smeli biti preveč ozkosrčni in birokratski.

Druga težava bo pridobitev pravice do nakupa nepremičnin.

Ta del predloga zakona je verjetno najbolj sporen. Če bo to vprašanje urejeno z vstopom v Evropsko zvezo, potem ne bo težav.

Kaj je z vračanjem nacionaliziranega premoženja tistim Slovincem po svetu, ki imajo slovensko državljanstvo?

Nekaterim je bilo premoženje vrnjeno, vendar so bili v posebnem postopku in so v pravem času pritiskali na prave gumbce. Drugi pa še vedno čakajo na popravilo krivice in so v podobnem položaju kot Slovinci, ki živijo v matični domovini.

Kako je s predlogom o pravičnejšem lastninjenju in dodatni razdelitvi certifikatov, ki sta ga dali skupaj z drugimi iz združenja neodvisnih pravnikov in ekonomistov? Je ta pobuda zvođenela?

Združenje je spremljalo potek lastninjenja v Sloveniji in ugotovilo, da je še veliko premoženja, ki v razdelitvi certifikatov ni bilo vključeno. Pobuda je še vedno uresničljiva, saj bo ravno zdaj prišlo do lastninjenja bank. S tem bi se morala ukvarjati država.

Med drugim želite imeti dve stalni mesti za svoja predstavnika v parlamentu. Ali torej Slovinci po svetu podpirajo Janšev predlog zakona, ki bi jim to omogočil?

Podpiramo pobudo, da bi v parlamentu dobili dve stalni mesti, tako da bi lažje podpirali naše interese. Ne zanima nas, kdo je to predlagal, želimo le uresničitev. Čeprav bo nekaj tehničnih težav, ne dvomimo, da takšen podvig ni mogoč. Tudi Hrvatje po svetu imajo v parlamentu stalne sedeže. Prizadevamo pa si tudi za to, da bi Slovinci po svetu lahko volili krajevno in na veleposlaništvih.

So za volitve na veleposlaništvih potrebni kakšni posebni dogovori?

Ne. Ne trdim, da ne bi bilo nikakršnih težav, vendar pa je zadeva izvedljiva. Ar-

gentinci imajo to možnost in za to ni potreben poseben dogovor. Tudi Hrvatje so to izpeljali. Moram opozoriti, da imamo Slovinci v ZDA veleposlaništvo v Washingtonu. Če živiš na zahodni obali, boš moral drago plačati, da boš oddal svoj glasovalni listič. Mnogi obupajo in se volitev ne udeležijo.

Volitve so pred vrati. Kakšna so pričakovanja in upi?

Vsi upamo, da bo prišlo do takšne oblasti, ki bo mogla pritegniti vse Slovence. Tisto, kar je danes državna religija, se mora umakniti v zasebno sfero. Država naj upravlja državo, z drugimi stvarmi pa naj se Slovinci ukvarjajo sami, prek vzvodov civilne družbe. Naloga države pa je, da vsem omogoči enake možnosti. Upamo tudi, da bo imela država do Slovencev po svetu bolj družinsko, ne pa mačehovsko razmerje.

Kako gledate na predlog poslanske skupine LDS, da se pretrga koalicijska pogodba z SKD?

Po mojem osebnem mnenju je bila ta koalicijska zveza od začetka sporna. Če si namreč v vladi neprestano preglašovan, potem je vprašanje, ali gre za pravo koalicijsko. Ker pa smo v predvolilnem letu, bo brez koalicijske težko vladati. Po mojem bi se morali krščanski in liberalni demokrati vprašati, kaj je v tem vmesnem času koristno za prihodnost države in kaj še lahko skupaj naredijo.

Kaj morajo narediti SKD?

Če ostanejo v vladi, kar bi bilo modro, bi se morali vnaprej dogovoriti za projekte, koristne za oba partnerja. Predlagati bi morali, da se razčisti nepravilno ravnanje ministrov.

Najprej s čiščenjem svojih vrst?

Če je potrebno vsekakor. Če so dokazi za nepravilnosti, je treba ukrepati.

Ali to pomeni, da se mora stranka takšnemu ministru javno odreči ali zahtevati njegovo razrešitev?

Vsaka stranka mora premisliti, ali ima med seboj ljudi, ki moralno ali drugače ne dosegajo kakovosti, ki jo stranka zagovarja. Če je potrebno, da neki vladni funkcionar gre, pa naj gre. Pokončnost je treba spoštovati, saj je to v volilnem letu tudi v interesu stranke.

Ste tudi član častnega odbora za pravo pete obletnice dneva državnosti. Kakšna bi morala biti ta proslava?

Vseslovenska, povezovalna in državotvorna, brez kakršnih koli simbolov preteklosti. Očitno pa bo tudi tokrat prišlo do razkola, saj naj bi borci na proslavi sodelovali kot častna četa. Na žalost je tako, da si takoj označen za razdiralca in revanšista, če se temu upreš.

Pogovarjala se je Urša Matos „Slovenec“

Zakrivanje dejstev je zločin

V drugem pogovoru z dr. Jožetom Bernikom, ki ga je objavil DAN, glasilo Socialdemokratske stranke Slovenije (SDS) je predsednik Svetovnega slovenskega kongresa naštel še nekaj drugih težav, ki pesté Kongres in Slovence po svetu. Eden od teh je, da v Kongresu ni mladih, ki bi dejavno sodelovali. Druga težava je, da letos država za Kongres ni namenila niti tolarja. Dr. Bernik je bil mnenja, da bi moral Kongres živeti od lastne dejavnosti in podpore članstva. Vlada naj ustvari le možnosti, da bi Kongres organiziral informacijsko in da bi se povezale konference po svetu. Kljub težavam je zanimanje za Kongres še vedno

veliko. Za demokracijo se je treba boriti, je dejal gospod Bernik in prav tu so še velike možnosti. Vsaka družbena dejavnost je politična, vendar pa ni nujno, da je strankarska. Bojevati se je treba za tisto, kar nas druži, in ne, kar nas razdvaja.

Gospod Bernik je v imenu Kongresa naštel tudi nekaj predlogov:

1. Treba je sprejeti zakon o Slovincih brez slovenskega državljanstva.

2. Slovinci po svetu bi morali pridobiti status netujca in s tem pravico do nakupa nepremičnin in dedovanja.

3. Pri vladnem uradu za Slovence us-

(Nad. na 4. str.)

Prof. Jože Goršič

Razjasnimo pojme

Govor na spominski domobranski proslavi v Lemontu 26. maja 1996

Dogajanje v Kočevskem Rogu, Teharjah in drugih krajih Slovenije po Drugi svetovni vojni, je bilo nadaljevanje početja partizanov ob Krimski jami v letih 1941-42, to je, pobijanje onih, ki so odklanjali komunizem (v to brezno so metali svoje žrtve, tudi nezanesljive partizane, nekatere kar žive). Pri zasliševanju žrtev so grozili: „Še je prostora v Krimski jami“, to je z namenom, da ustrahujejo Slovence in jih spremene v voljne sužnje brezbožnih voditeljev Osvobodilne fronte, ki so strmeli po prevzemu vse oblasti v povojni Sloveniji.

Ko sem v juniju leta 1993 prvič stal ob množičnem grobišču pod Krenom, sem v tišini Kočevskih gozdov občutil gorostasno protislovje med povečanjem partizanskega junaštva, prikazanega v številnih partizanskih spomenikih, raztresenih po vsej Sloveniji, in njihovem obnašanju. Ob pogledu na te partizanske spomenike, ki so jih ljubljanci že ob postavitvi poimenovali „telovadci“, je gledalcu postalo jasno, da po vsej obljudeni Sloveniji vlada laž, kar so pričala tudi vsa javna občila — radio in tisk.

Pa me je petletni nedolžni otrok vprašal: „Striček, zakaj pa ti živiš v Ameriki?“ — in si jaz nisem upal temu otroku po resnici odgovoriti. „Veš,“ sem dejal, „na Koroško sva šla z mojim mlajšim bratom Stanetom. On se je vrnil in so ga ubili; če bi bil prišel nazaj tudi jaz, bi tudi mene.“ Odraščajočim mladim, ki so seveda veliko slišali o izdajalcih in političnih izseljencih, sem naravnost povedal: „Dokler se ne dokopljete do spoznanja, da so se voditelji Osvobodilne fronte s svojimi partizani borili za prevzem oblasti, ne pa za svobodo naroda, ne boste razumeli ničesar, kar se je dogajalo med vojno v Sloveniji.“

Skoraj pol stoletja so komunisti širili med novimi rodovi Slovencev svojo laž o narodnoosvobodilnem boju. Pa je prišel čas, ko komunistični režimi v Evropi s svojimi zavoženimi gospodarstvi niso mogli več tekmovali s svobodnim svetom. Slovenci so začutili dihanje svobode, z glasovanjem jasno izrazili željo po ločitvi od komunistične in protislovenske strahovlade Beograda in uvedli s svojo ustavo večstrankarsko demokratsko vladavino.

Toda, vodilni komunisti so izkoristili neizkušenost in nepredvidnost voditeljev novih strank, nadaljevali s svojo lažjo o državnosti partizanske preteklosti, zlorabili demokracijo in s kršitvijo ustave Republike

Slovenije prišli nazaj h krmilu mlade države. Na vse kriptiče se trudijo, da se zločini, storjeni med vojno in po njej, ne razjasnijo.

Med Slovenci, ki revolucije niso občutili na lastni koži, slišimo trditve: oboji — to je domobranci in partizani — so pobijali (kaj takega si takrat, ko so bili komunisti še trdno v sedlu, niso upali reči). Dvostransko pobijanje je sicer res za vsako državljansko vojno, toda, če se hočeš ubraniti oboroženih napadalcev, se boš pač moral poslužiti orožja.

Dokler Slovenci v domovini ne dosežejo državljanske zrelosti, bomo rojakom takega mišljenja odgovorili: mladi ste še, boste dočakali čas, ko bodo Slovenci strogo ločili, kaj je zločin in kaj ni, kdo je zločinec in kdo ne. Potrudimo se, da razjasnimo pojme in bodimo strpni do drugače mislečih.

Končno, kako naj žalim tistega partizana, ki mi zagotavlja, da ni vedel za cilje partizanskega vodstva in da je šel v hosto iz ljubezni do domovine? Mar ni njegova bolečina večja od moje, ko vendar ve, da je s svojim udejstvovanjem v Osvobodilni fronti delno soodgovoren za pokole tisočev in tisočev sonarodnjakov v Teharjah, Kočevskem Rogu in drugod?

Če moje besede, ki ste jih slišali, niso bile govorjene iz ljubezni in spoštovanja do vseh mrtvih in živih Slovencev, ampak iz sovraštva do kogarkoli, ali če so bile povzroča resnice, bodo kot take razgaljene. Če pa so bile dobronamerne, ste občutili vez solidarnosti med nami. Glejmo v bodočnost z zaupanjem v Vsemogočnega Boga in v drug drugega!

Cuj nas večni Bog!

Tvoji smo sinovi!

Sanja se je uresničila

Srednji šoli iz Špetra Slovenov in Čedada sta napravili prošnjo za pouk slovenskega jezika

Učenci srednjih šol „Dante Alighieri“ iz Špetra v beneški Sloveniji in „De Rubeis“ iz Čedada bodo imeli možnost učiti se v slovenščini po tri ure na teden. Vodstvu obeh šol sta že napravili potrebne prošnje na ministrstvo za šolstvo v Rim. Če pojde vse po sreči, se pouk slovenskega jezika začne v šolskem letu 1997/98.

Novica je zares lepa. Še bolj razveseljuje, ker so za ta pouk slovenskega jezika zaprosili starši nekaterih otrok. To pomeni, da so se v naših dolinah zares podrli zidovi. Ne tisti na mejah, ki jih ni več že nekaj let, ampak tisti v glavah ljudi, ki jih je gotovo težje podreti.

Zadosti je pomisliti, da ni še deset let tega, odkar so starši otrok savojskega vrtca zavrgli predlog videmske univerze, da bi s finančno podporo Evropske zveze učili otroke domači slovenski dialekt.

Prošnja za slovenski jezik v špeterski in čedaški srednji šoli pomeni, da je prešel strah do slovenske identitete. Pomeni veliko zmago za vse tiste, ki so se v težkih časih bili za ohranitev prave podobe naših ljudi. Pomeni poraz, veliko izgubo za vse tiste — škoda, da je bilo med njimi veliko sinov slovenskih mater —, ki so se borili proti našemu jeziku in naši kulturi zaradi raznih političnih in ekonomskih interesov.

22. novembra 1866, ravno dva meseca pozneje, ko je Benečija prišla pod Italijo, je videmski časopis „Giornale di Udine“ na prvi strani napisal o Slovencih iz videmske pokrajine: „Questi Slavi bisogna eliminare“, te Slované je treba uničiti. A 130 let pozneje se v naših dolinah še govori, moli in poje po slovensko.

Da, Benečani smo pravi čudež. 130 let

so naš skušali na vse načine preganjati. Hoteli so nam odtrgati jezik, da pozabimo kulturo, ki so nam jo zapustili naši predniki. Preganjali so vse tiste, ki so delovali za dobro ljudi; v času fašizma so prepovedali slovenski jezik celo v cerkvah, po drugi vojski pa so organizirali paravojaške skupine; kar naprej so zasmehovali zavedne Slovence. Pa smo še tukaj! Malo nas je ostalo, ampak nikoli prej se nismo zavedli tako kot danes, da je naša kultura veliko bogastvo.

V Špetersko dvojezično šolo, čeprav je privatna in morajo starši plačevati vsak mesec za pouk, hodi kar 33 odstotkov vseh otrok, ki so v Nadiških dolinah vpisani v osnovne šole. V nekaterih občinah so postavili napise po slovensko pred svoje vasi. 21. aprila je 70 odstotkov ljudi volilo slovenske kandidate. V nedeljo, 9. junija, so na Matajurju, kjer je bilo srečanje planincev, naši župani govorili po slovensko! In sedaj prošnja za slovenski jezik na srednji šoli!

Še pred desetimi leti se je vse to zdelo le kot lepe sanje. A je uspelo. Brez tistega zaščitnega zakona, ki ga že toliko časa čakamo. Samo z dobro voljo in velikim trdom vseh ljudi, ki jim je pri srcu prava — slovenska — podoba Benečije.

Konec sedemdesetih let so nekateri nasprotni politiki govorili: „Ustanovimo slovenske šole v Nadiških dolinah. Nihče se ne bo vanje vpisal in tako bomo dokazali, da v Videmski pokrajini ni Slovencev.“ Morebiti bi se ta njihova hudičeva misel uresničila, kajti sovražniki so imeli veliko moč in bi lahko zastrašili ljudi.

V zadnjih letih pa so Beneški Slovenci kulturno in politično zelo zrasli. Nikdar se ne zavedajo bolj kot danes velikega pomena svojih korenin. Saj je sedaj pravi čas za zaskonsko zaščito s strani italijanske države.

Predsednik vlade Romano Prodi nam je obljubil in v parlamentu imajo večino politične sile, ki so nam naklonjene. Res bi bilo žalostno, če bi izgubili to lepo priložnost.

Ezio Gosnach

Kulturno verski list DOM, Čedad
15. junija 1996 (prevod iz dialekta)

Nagradni razpis 1996

Slovensko latinsko-ameriška trgovska zbornica

Po petih letih delovanja se je Slovensko-latinskoameriška trgovska zbornica v Buenos Airesu odločila, da razpiše natečaj za letno nagrado z namenom, da spodbudi raziskovanje o možnosti podjetniških odnosov med Republiko Slovenijo in Republiko Argentino ter podpre in poži vi kar najbolj resno preučevanje in vzpostavljane dejanskih odnosov v različnih panogah, ki zadevajo obe državi.

Namen razpisa

Slovensko-latinskoameriška trgovska zbornica v Buenos Airesu razpisuje natečaj za razprave na temo:

Utrjevanje dvostranskih odnosov med Argentino in Slovenijo

Raziskave se lahko osredotočijo med drugim na naslednje:

1. Slovenija in Argentina, dvoje gospodarstev v prehodni fazi
2. Kako izrabiti skupno energijo dopolnilnih gospodarstev
3. Raziskavanje splošnih priložnosti v obeh državah
4. Medsebojno izkoriščanje možnosti za turizem
5. Globalizacija:
Argentina-Mercosur
Slovenija-Evropska zveza

Izdelki

Predloženi izdelki morajo biti neobjavljeni, pisani v španskem ali slovenskem jeziku, z obsegom najmanj 9.000 in največ 15.000 besed (približno 30 do 50 strani) in strojno napisani z dvojnimi razmikom na papirju pisemskega formata.

Predložiti je treba izvirnik in tri kopije,

vse označeno s psevdonimom. V zaprti in zapečateni ovojnici pa je treba navesti avtorjevo ime, naslov prebivališča, telefonsko številko, dan rojstva in akademski naslov ali opravljene univerzitetne študije.

Natečajniki

Natečaja se morajo udeležiti univerzitetni diplomiranci in študentje iz Argentine, Slovenije ali druge latinsko-ameriške države, ki niso bili rojeni pred letom 1966.

Nagrada

Avtor najboljšega spisa bo prejel nagrado Slovensko-latinskoameriške trgovske zbornice 1996, ki obstaja iz:

- a) Potnine tja in nazaj v Slovenijo ali Argentino, glede na prebivališče nagrajenca
 - b) 6.000 DEM
 - c) Medalje in diplome
- Razen tega si bo zbornica prizadevala za pridobitev štipendije na slovenski univerzi.

Če bo enako ocenjenih več kot en spis, se bo skupna vrednost nagrade razdelila na enake dele. Odločitev žirije je brezprizivna. Žirija lahko izreče, da nobenemu od predloženih del ne podeli nagrade, lahko pa razen nagrajenega dela odlikuje s posebno omembo tudi kako drugo delo, če oceni, da je tega vredno.

Žirija

Predložene spise bo v Buenos Airesu ocenila žirija, ki jo bodo sestavljale:

4 osebe, ki jih imenuje Slovensko-latinskoameriška trgovska zbornica v Buenos Airesu.

1 oseba, ki jo predlaga društvo Zedinjena Slovenija.

1 oseba, ki jo predlaga akademski svet argentinske univerze.

Izročitev nagrad

Nagrade se bodo izročile na prireditvi Slovenskega dne v Buenos Airesu.

Rok za predložitev spisov

Spisi se bodo sprejemali na sedežu Slovensko-latinskoameriške trgovske zbornice v Buenos Airesu, Moreno 129, (1704) Ramos Mejía, Pcia. Buenos Aires, Argentina, do 17. ure 27. decembra 1996. Če bo spis poslan po pošti iz držav izven Argentine, je treba priporočeno pošiljko nasloviti na tajnika Zbornice (dr. Anton Marin). Kot dan prejema bo veljal datum oddaje na pošti.

Objava

Zbornica si pridružuje pravico, da objavi nagrajeni spis in s posebno omembo odlikovanega dela v roku 180 dni po formalni izročitvi nagrade. Avtorji nagrajenih del vnaprej priznavajo Zbornici pravice do objave brez omejitve.

Sprejem pogojev

Sama udeležba na natečaju za nagrado Slovensko-latinskoameriške trgovske zbornice 1996 pomeni sprejem teh pogojev. Žirija ima pravico, da odloča o kateri koli zadevi, ki ni predvidena v teh pogojih.

Zakrivanje dejstev je zločin

(Nad. s 3. str.)

tanoviti sosvet za Slovence po svetu.

4. Slovenci po svetu bi morali dobiti mesto v parlamentu.

5. Navezati je treba gospodarske stike.

6. Poskrbeti je treba, da bi se izseljenci lahko vrnili.

Glede narodne sprave pa je dejal, da še noben komunistični režim ni bil pripravljen izenačiti ljudi. Treba si je prizadevati za državljansko spravo. Ta država še do danes ni prešla svojih mrtvih. Naloga Kongresa je, da od države zahteva, da opravi svojo dolžnost ne glede na to, kdo ji vlada. Država bi morala tudi nujno odpreti vse arhive. Tako zakrivanje dejstev bi bilo v Ameriki zločin. Sicer pa je sprava že od vsega začetka v programu Kongresa, saj tisti, ki nadzoruje preteklost, nadzoruje sedanost in prihodnost. Narod, ki se ne spoprime s svojo preteklostjo, nima prihodnosti, je končal g. Bernik.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENCI V ARGENTINI

PODBRDO — Podbrški gasilci so praznovali devetdesetletnico svojega društva. Tej obletnici je bila posvečena 12. revija osemnajstih pevskih slovenskih gasilskih društev; na njej je prepevalo okoli tristo pevcev-gasilcev. Predsednik gasilske zveze je povedal, da je v Sloveniji okoli 1.400 prostovoljnih gasilskih društev, v katerih sodeluje čez sto tisoč članov: gasilk je približno 20.000, otrok in mladincev pa trideset tisoč. Poklicnih gasilcev, ki so le v večjih mestih, je okoli petsto.

MENINA PLANINA — Na Šavnicah hočejo postaviti vojaški radar dolgega dosega, na vrhu Vivodnik pa radar za potrebe ministrstva za promet in zveze. Prebivalci iz okolice Menine Planine nasprotujejo gradnji teh postaj, ker se bojijo, da bi elektromagnetno sevanje pustilo posledice na ljudeh in v naravi. Priredili so tudi protestni shod na „kraj delikta“, a jim je nevihta delno prekrizala račune.

TRŽIČ — Na 24. mednarodnih dnevih mineralov, fosilov in okolja je sodelovalo 57 slovenskih in 13 tujih razstavljalcev. Na njih je bil razstavljen material letos odkritih najdišč kristalov bakrita in kalcita, ki so prav veliki in kvalitetni; teh kristalov do sedaj še niso odkrili v Sloveniji, so pa tudi redkost v svetu. Na programu sta bila tudi ogled Dovžanove soteske z najdišči fosilov in Antonovega rova na Lajbu v opuščnem rudniku živega srebra v Podljubelu.

LJUBLJANA — Za nostrifikacijo (priznavanje) diplom sta bili dosedaj odgovorni slovenski univerzi in ministrstvo za šolstvo, ki imajo posebne komisije za primerjanje programov. Postopek nostrifikacije bo lahko trajal tudi dve leti. Z vstopom v Evropsko zvezo pa bo potrebno ustanoviti poseben center, kot ga imajo že po drugih državah članicah EZ. Center bo imel podatke o programih izobraževalnih centrov iz vse Evrope in bo lahko hitro posredoval univerzam in šolam ugotovitev, če so primerljivi ali ne z njihovimi programi.

JESENICE — Nekateri ceste bodo spremenile svoja imena. Občinska komisija za preimenovanje ulic predlaga, da bi sedanja Cesta maršala Tita od gimnazije do bolnišnice bila preimenovana v Slovensko cesto, del, ki teče skozi staro mestno četrt pa v Gospodarsko cesto (tako se je imenovala do zmage komunistične revolucije). Cesta revolucije bo „prekrščena“ z ledinskim imenom Ob železnici, Pot ilegalcev na Javorniku pa v Sončno pot.

LJUBLJANA — Ministrstvo za pravosodje je na upravnih enotah Ljubljana prejelo v skoraj petih letih 10.600 vlog za vrnitev premoženja, izdalo pa 3.900 odločb o njej. Največ vlog so dobili na izpostavi Vič-Rudnik: 4.000 vlog in tudi največ odločb: 1.500.

LJUBLJANA — Na ministrstvu za gospodarske dejavnosti si prizadevajo, da bi se delež biomase pri preskrbi energetskih virov bistveno povečal. Tu gre predvsem za povečanje gradenj in obnovitvenih del toplovodnih omrežij, ki uporabljajo predvsem lesne odpadke kot vir ogrevanja. Drva predstavljajo važen obnovljivi vir energije, Slovenija pa ima dobro polovico svoje površine pokrite z dobro založenimi gozdovi. V Švici in Avstriji kmetje, ki se posvečajo pridobivanju lesne mase iz gozdov, bogato subvencionirajo (tudi po 279 mark letno na hektar gozda), v Sloveniji je ta vzpodbuda 6,8 marke na hektar gozda.

BLD — Na strokovnem srečanju vzgojiteljev iz gorenjskih dijaških gozdov so obravnavali domače naloge: da so potrebne in prispevajo k utrditvi šolske snovi, da pa so marsikdaj predolge in problematične, reševanje nalog naj bi po njihovem ne preseglo dveh ur.

BREGINJ — Dvajset let poteka od hudega potresa, ki je prizadel velik del po-

krajine na obeh straneh slovensko-italijanske meje. Vas Breginj je imela poseben status do druge svetovne vojne; kasneje je bila oklicana za nacionalni spomenik. Po potresu pa je „oblast“ odločila, da jo je treba porušiti in pozidati novo vas. Danes hodi v breginjsko šolo 35 otrok, 5 pa v otroški vrtec.

KOPER — Železarna Jesenice, Tomos Koper in Rotomatika Idrija so leta 1991 ustanovile v New Jersey podjetje STR, ki se bavi s prodajo Tomosovih mopredov. Od leta 1994 izvažajo na Kitajsko, kjer njihovi mopedi gredo dobro v prodajo: letno jih izvozijo po trideset tisoč. S temi številkami zasedajo drugo mesto med najbolj prodanimi motorji in prvo v ceni. Zdaj so razvili nov model, ki bo konkuriral italijanskemu mopedu Piaggio za prvo mesto v prodaji.

PTUJ — Pred tremi leti sta se mesti Ptuj in Maribor udeležili konvencije karnevalskih mest FECC s kurenti in si takoj pridobila pravico do članstva v karnevalskem združenju. Za letos so določili Ptuj kot sedež letošnje konvencije, vendar bo priprava skupna z Mariborom, ker Ptuj sam nima prostora za vse udeležence, ki naj bi jih prišlo okoli tristo. Konvencija bi morala biti v pustnem času, pa so jo prestavili, ker so pač v tistem času vsi na svojih pustnih veseljah, zato bo letos pust na Štajerskem kar dvakrat.

LJUBLJANA — Društvo glasbenih umetnikov Slovenije podeljuje letne nagrade, priznanja in listine kot najvišja strokovna državna priznanja za vrhunske umetniške (poustvarjalne) dosežke in za prispevke k slovenski glasbeni kulturi. Nagrado so poimenovali po Juliju Bettetu, basistu in glasbenemu pedagogu. Letos sta Bettetovo nagrado dobila mezzosopraniška Alenka Dernač Bunta in violinist Tomaž Lorenz.

LJUBLJANA — Z novim šolskim letom meseca septembra učitelji na osnovnih šolah ne bodo več ocenjevali vedenja učencev. V pripravi je celoten pravilnik, po katerem se bodo morali šole, učitelji in

Osebne novice

Rojstva: V petek, 7. junija, se je rodil **Damijan Pavšer**, sin Tomaža in Alenke roj. Pograjc.

V družini Toneta Oblaka ml. in Tinke roj. Loboda se je rodila 17. junija hčerka, ki bo pri krstu dobila ime **Mikaela**.

V Mendozu se je 16. junija rodil v družini Milana Nemanuša in Rezke roj. Novak

sin, ki bo pri krstu dobil ime **Matjaž Andrej**.

Srečnim staršem, naše čestitke!

Nov doktorand: Tone Prešeren SDB je na Gregorini v Rimu uspešno opravil doktorat iz filozofije ter doktorat iz socialne komunikacije.

Novemu doktorju čestitamo in mu želimo veliko uspeha!

Smrt: V Slovenski vasi je 24. junija umrl **Roman Reven** (40).

Naj počiva v miru!

Iz življenja Zveze slovenskih mater in žena

Junjski sestanek pripravimo vsako leto kot našo žalno uro za pobite žrtve vojne in revolucije v domovini Sloveniji. Daleč od nje — v Argentini, se leta in leta oziramo nazaj v tista huda leta, znova podoživljamo čase osebne in narodove negotovosti.

V sredo 5. junija smo se zbrale v Slovenski hiši on 16. uri s predhodno sejo.

Ob slovenskem šopku z zastavo na mizi, ob goreči sveči in rožnem vencu, simbolih, ki so njim in nam pomembni, je asistent Zveze dr. Jure Rode opravil molitve za pokojne domobrnce in ostale duše padlih rojakov; med njimi se vedno spominimo žena, deklet in otrok ...

učenci v bodoče ravnati. Da pa ne bo izgovarjanja o nepoznanju, bo ministrstvo za šolstvo in šport pravilnik, ko bo odobren, razposlalo vsem šolam in od njih zahtevalo, da ga razmnožijo in izročijo svojim učencem.

KOPER — Iz Kopra je odšla prva kontejnerska ladja na progi Koper-Malta. Malta je važna točka na križišču poti velikank, ki lahko peljejo do 6.200 zabojnikov po svetu. S to progo skušajo povečati pretovor v koprskem pristanišču s sedanjih 65 tisoč na sto tisoč kontejnerjev letno.

O Stanetu Snoju, krščanski etiki in grehu opuščenja

Odprto pismo Janezu Vaslétu

Najprej povem, da zelo rad poslušam radijsko oddajo „Okence v Slovenijo“, predvsem novice, ki jih vsako soboto dobimo sveže in zanimive iz Slovenije.

Radio, tisk, televizija in drugo so sredstva, kjer se informira, razmišlja, debatira in se vzpostavljajo različna mnenja s ciljem, ki naj bi bilo iskanje resnice ter skupnih vrednot, preko razumevanja drugačnega stališča. Zato menim, da se ne smemo zapreti poslušanju mnenj, ki niso v skladu z lastnimi, a prav tako bi morala biti vsaka kritika izrečena z velikim spoštovanjem do drugih oseb.

V tem iskanju imamo pravico se motiti, povedati kaj odveč ali tudi kaj spustiti ali opustiti, seveda če to ni narejeno namenoma ali zavestno.

Torej čeprav zopet poudarim, da z zanimanjem sledim radijski oddaji, moram to pot izreči bol, ki mi jo povzroči poslušanje očitkov, kajti ton, v katerem so izrečeni, zveni prej kot glas razdora kakor pa sprave.

V zadnji oddaji dne 22. junija je nastala polemika, ker Stane Snoj v poročilu v tedniku Družina, kako smo v Argentini sledili papeževemu obisku, ni omenil imenoma radijske ure „Okence v Slovenijo“.

Mislim, da zaradi tega javno očitati Snoju greh opustitve ali „pomanjkanja krščanske etike“ pomeni dramtizirati ali pa iskati sovražnikov, kjer jih ni, še posebej, ko sam Mirko Vasle pove, da mu je Stane Snoj osebno čestital za to oddajo.

Vsi vemo (bolje rečeno, morda samo Snojeva družina ve), koliko nesebičnega dela ali bolje rečeno *garanja* je že Snoj vložil za slovenski tisk, prevsem v reviji Duhovno življenje, tudi pri scenografskem delu za naše predstavitve... in kolikokrat je Snoj tudi sam ostal neimovan. Od njega še nisem nikoli slišal kakšne javne pritožbe.

Ohranitev slovenstva v Argentini je med drugim sad neimenovanega, neizrečenega, mnogokrat nehvaležnega dela storjenih živih in že pokojnih članov na vsesplošnih področjih slovenske dediščine in kulture.

Primer je hotel, da so bili na istem programu povabljeni člani Slovenske izseljenske matice. Ta organizacija (in mislim, da se v tem vsi strinjamo, gotovo tudi predstavniki današnje SIM) je v času eno-umja ignorirala — in to ne iz nevednosti — delo, kakor tudi sam obstoj naših staršev in starih staršev. Nočem s tem reči, da ni bil ta intervju primeren, niti malo ne. Samo to,

Kakšne temne sile so bile na pohodu...

Potem je spregovoril duhovni asistent Jože Guštin in postavil vzporednico med našimi razmerami doma v Sloveniji in tukaj v Buenos Airesu v Argentini v času gverile in komunističnih akcij. Prizadet je videl in doživel revolucijo na Dolenjskem, saj so mladoletnega brata, člana KA ubili med prvimi.

Začelo se je tako doma kot tukaj; pred uradnim odporom so pobili nad 5.000 ljudi vseh slojev. Župnik Guštin — kurat federalne policije je sam obvestil nad 300 družin o tragični smrti moža, brata, hčere. V času njegove službe so ubili tri visoke glavne komisarje. Po dekretu odpora je padlo še nad 20.000 ljudi. Število invalidov presega število mrtvih. Poznanje razmer, komunistične taktike, duševno ravnovesje, plemenite lastnosti z božjo pomočjo, so mu pomagale reševati mučne, najtežje trenutke človeške žalosti in obupa. Iste metode, isto nasilje, le na drugem koncu sveta z nekaj desetletji razlike! In tudi cilj: podreditev državljanov v suženjstvo!

Opomnil nas je, naj ne pozabimo na spoznavalce, ki so živeli med nami in v svoji dalekovidnosti opozarjali na ideološko nevarnost, ki škoduje zasebniku na duši in telesu. Marsikdo je svojo jasnost, pokončnost, katoliško usmerjenost plačal z življenjem. Pokojni škof dr. Gregorij Rožman je naš „Mojzes“, nekrvava žrtev komunističnega terorja — velik spoznavalec. Po tolikih letih, lahko rečemo, vstajajo njihovi liki še v jasnejši luči!

Po pesmi „oče, mati...“ sta slovenski šopek položili k spomeniku ge. Debeljakova in predsednica Dobovškova. Besede zahvale zasluži Jože Guštin za izvirni govor.

Bog plačaj!

Zveza

da je bila kritičnost do Staneta Snoja v primerjavi z intervjujem članom organizacije s tako zgodovinsko obremenjenostjo evidentno prekomerna.

Ko poslušam te pogoste očitke v španskem jeziku na argentinskem radiu, mi pride na misel, da si Slovenci kot majhen narod, posebno pa kot člani mlade države, ki še išče svoj prostor v svetovnem prostoru, ne moremo privoščiti razobešanja umazanega perila v odprtem svetu.

Ne nazadnje ne bi rad pozabil na priznanje vsem sodelavcem oddaje „Okence v Slovenijo“, ki soboto za soboto z veliko žrtvijo opravljajo svoje vredno delo in jih vsi radi poslušamo. To priznanje je seveda iskreno, a ne pogojuje moje osebne svobode, da povem to, kar mislim, in za kar se čutim dolžnega z željo, da pripomore k skupnemu dobremu.

Naj bo to pismo vzeto z najboljšim razumevanjem, kot majhen doprinos k delu, ki ga že opravljate.

Marko Vomberger

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantacije oseo-integrirane; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadst. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

LEGARAJ N° 3545-82 Y. Yrigoyen 2742 - San Justo
Tel. 441-1264 / 1265
Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knave, dr. Bernard Knave, dr. Veronika Knave - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón - Tel.: 489-3319.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Sarmiento 385 - 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

„S spravo začnimo najprej pri sebi“

Na vsakoletni slovesnosti ob Lipi sprave se je zbrala številna množica in obudila spomin na približno 50.000 padlih slovenskih fantov in mož; četrtino od teh je po končani vojni poslala v smrt poblastna ideologija.

Po sveti maši, ki jo je daroval ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar v cerkvi Vseh svetih, so slovesnost nadaljevali pri Lipi sprave in Odršenikovem znamenju s kulturnim sporedom ob spravnih besedah. V kulturnem programu sta nastopila Dobrepoljska godba in moški pevski zbor Rafko Fabiani iz Dobrepolja. Ob Lipi sprave je bila postrojena častna četa Slovenske vojske. Navzočim so govorili Stanislav Klep, voditelj gibanja Združeni ob Lipi sprave, dr. Janez Dular, minister za kulturo, Rudi Markovič, predsednik Združenja društev mobilizirancev v nemško vojsko, mag. Ivan Korošec iz Argentine kot predstavnik domobrancev in medvojne nacionalne ilegale, Dimitrij Kovačič, predsedniknega sveta in dr. Jože Bernik, predsednik Slovenskega svetovnega kongresa.

„Na tem kraju se zbiramo, da se kot del slovenske civilne družbe vprašamo, kako moremo in moramo izpolniti naše dolžnosti do vseh slovenskih žrtev vojne in revolucije, kot nam to velewa srce in krščanska kultura. Tisoči med temi žrtvami nimajo svojih grobov, pokopani so neznano kje, brez imena. Drugim so bili grobovi oskrunjeni in izbrisani. Doslej nismo kot državljani in ljudje mogli v sebi najti dovolj

kulture, volje in poguma, da pripravimo tem žrtvam spominsko knjigo z vsemi dosegljivimi podatki. Že pol stoletja se nadaljujejo napore, da se imena in vloga mnogih padlih in umorjenih slovenskih vojakov izbrišejo iz zgodovinskega spomina. V zavesti naše skupne odgovornosti do vseh zatajenih žrtev naše narodne tragedije smo dolžni opozoriti na to sramotno in nekulturno zanikanje in ga ustaviti,“ je dejal dr. Jože Bernik in se tudi spraševal, zakaj do danes država ni poskrbela za odkop in sodno preiskavo enega samega človeškega okostja iz povojnih žrtev, saj „je to bila in je naša Bosna. V Bosni iščejo žrtve med tistimi, ki so zakopani v jamah in drugod. Pri nas se obračamo proč od te dolžnosti. Država pravi, da nima denarja. Ali ni to v nebo vpiljoča kršitev najbolj temeljnih človekovih pravic?“

Ob vračanju v Evropo se moramo pokazati kot kulturni narod, ki spoštuje svoje mrtve. Spomnil je tudi na to, da so vsi dolžni prispevati svoj del k razkrivanju resnice: „Začnimo z iskanjem odgovorov kar pri sebi. Vprašajmo se, kaj sva jaz ali ti storila ali sva pripravljena storiti za premostitev prepada med nami. In to konkretno v dejanjih odpuščanja, obžalovanja, priznanja, resnicoljubnosti, spoštovanja do drugače mislečih, pravičnosti, človeškega razumevanja in poprave krivic.“ Na koncu pa je poudaril: „Delo za spravo, pa če še tako skromno, bo utrdilo temelje naše državnosti.“ „Slovenec“, 17. junija

ZEDINJENA SLOVENIJA

DAN SLOVENSKE DRŽAVNOSTI

Sobota, 29. junija, v Slovenski hiši

ob 19.15 uri: sveta maša v cerkvi Marije Pomagaj;

ob 20.00 uri: v veliki dvorani Slovenske hiše, koncert in akademija;

slavnostni govornik: dr. Vital Ašič;

sodelujejo: prof. Ivan Vombergar; Ani Rode; Cvetka Kopač; Luka, Matija in Matevž Debevec; Andrejka Vombergar Štrficek;

slavnostna večerja

Nakaznice po \$ 15 v pisarni Zedinjene Slovenije in po vseh slovenskih Domovih.

Slovenska kulturna akcija

dr. Janez Zorec

POMANJKANJE MASE V VESOLJU

V petek, 28. junija ob 20 v Slovenski hiši.

Slovenska kulturna akcija

Adriana Omahna

SLIKARSKA RAZSTAVA

Otvoritev v soboto, 6. julija, ob 20 v mali dvorani Slovenske hiše.

Razstava bo na ogled še v nedeljo, 7. julija od 10.30 do 12 in od 16 do 19.

NE hodite od banke do banke,

NE iščite najvišjih obrestí med oglasi raznih časopisov!
ČE mislite na ugodno naložbo, se boste končno znašli v

SLOGI.

Pozanimajte se!

V SLOGI JE MOČ!

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi 30. junija

Spominska proslava

na čast žrtvam komunistične revolucije

Po maši: namestitev spominske plošče in molitev;

nato v dvorani: govor Joža Markeža; sledi recitacija: Spomin in preteklost (besedilo in režija) Martin Sušnik; sodeluje mladinski in mešani zbor.

TRG REPUBLICA DE ESLOVENIA v San Martinu

Otvoritev v soboto, 29. junija, ob 10. uri.

Av. Pte. Perón in Ayacucho

Vsi lepo vabljeni!

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Proprietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Redacción:

Antonio Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 307-1044
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

PETEK, 28. junija:

Kulturni večer SKA ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 29. junija:

Praznik slovenske državnosti v Slovenski hiši.

NEDELJA, 30. junija:

Domobranska proslava v Hladnikovem domu v Slovenski vasi, takoj po drugi slovenski maši, ob 10. uri.

Domobranska proslava v San Martinu bo takoj po sv. maši.

V slovenskem domu v Carapachayu Domobranska proslava in družinsko kosilo.

SREDA 3. julija:

ZSMŽ: Srečanje na kuharskem tečaju v Slovenski hiši ob 14. uri.

SOBOTA, 6. julija:

Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

SKA: Otvoritev slikarske razstave Adriane Omahna ob 20.

NEDELJA, 7. julija:

Slovenske osnovne šole v Argentini: Alojzijeva proslava ob 16 v Slovenski hiši.

SKA: Slikarska razstava Adriane Omahna. Urnik: 10.30—12 in 16—19.

Koline v Hladnikovem domu v Slovenski vasi. Pričetek ob 12.30 uri.

V 93. letu starosti je odšel po večno plačilo

Stanislav Troha

Iskrena zahvala za duhovno oporo v bolezni, pogrebno mašo in molitve ob krsti in ob grobu delegatu Jožetu Škerbcu, dr. Juretu Rodetu in msgr. dr. Mirku Gogali, dr. Marku Kremžarju za poslovlilni nagovor, zdravniku dr. Jožetu Rožancu ter vsem, ki ste se prišli od njega posloviti ali ga spremljali na zadnji zemeljski poti.

Pavla Kodrič, žena
Linka, hčerka z družino
Andrej, sin z družino
Marija in Milena, sestre
ter vnuki, nečaki
in ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Veliko Žablje, Tevče, 22. junija 1996.